

ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM PRE ŠPECIALIZAČNÝ ODBOR ZDRAVOTNÍCKY MANAŽMENT A FINANCOVANIE

a) Charakteristika odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Zdravotnícky manažment a financovanie je špecializačný odbor, ktorý je zameraný na riadenie v oblasti poskytovania a financovania zdravotnej starostlivosti v rôznych typoch zdravotníckych organizácií a vo vybraných organizačných zložkách Ministerstva obrany Slovenskej republiky alebo na úradoch verejného zdravotníctva.
2. Špecializačné štúdium trvá jeden rok.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje:
  - a) na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo,
  - b) na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore zubné lekárstvo alebo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore stomatológia vrátane špecializácie v špecializačnom odbore stomatológia,
  - c) na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovatel'stvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

1. základné koncepty, pojmy a teórie týkajúce sa zdravotníckych systémov, organizácií,
2. zdravotnícke reformy v Slovenskej republike a v zahraničí,
3. systémová analýza v zdravotníctve,
4. manažérske funkcie a roly,
5. strategický manažment – zosúladenie tvorby tímov (ľudských zdrojov), motivácia, odmena, meranie a hodnotenie pracovného výkonu zamestnanca,
6. kvantitatívne metódy a techniky využívané v zdravotníckom manažmente a výskume,
7. riadenie zdravotníckych systémov a organizácií: dohľad, financovanie a poskytovanie zdravotnej starostlivosti
8. právne predpisy vzťahujúce sa na oblasť riadenia v poskytovaní zdravotnej starostlivosti
9. špecializované znalosti:
  - a) dimenzie problematiky zdravotníctva – politická, ekonomická, etické otázky v riadení zdravotníctva, právne aspekty zdravotníckej starostlivosti,
  - b) plánovanie, organizácia, výber zamestnancov, riadenie so zameraním na špecifické témy: strategické plánovanie, nákup a hodnotenie zdravotníckych postupov a využitia technológií, riadenie ľudských zdrojov, riešenie konfliktov,
  - c) manažment zmeny a transformačné vedenie,
  - d) organizácia času,
  - e) trhovú segment zdravotníctva, napríklad: sektor poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, sektor sociálnej starostlivosti, sektor verejného zdravotníctva, sektory horizontálne a prierezoové ako sú sektor hospodárstva, životného prostredia a podobne,
  - f) finančný manažment - finančné výkazy zdravotníckych zariadení, zisky a straty, peňažné toky – cash flow, analýza finančných výkazov spoločnosti,

- g) riadenie nákladov a výnosov v zdravotníckych zariadeniach – náklady, klasifikácia nákladov, alokácia nákladov, nákladové strediská, výnosy, sledovanie spotreby zdrojov metódou ABC, faktory zmeny nákladov,
- h) rozpočtovanie zdravotníckych zariadení – celkový rozpočet, sledovanie objemov a množstva,
- i) kvalita v zdravotníckych zariadeniach – dimenzie, zložky, ukazovatele kvality,
- j) nástroje na zvyšovanie kvality zdravotnej starostlivosti,
- k) riadenie kvality a výkonov v zdravotníctve.
- l) oblasť poisťovníctva.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel

A. Minimálny počet výkonov v praktických zručnostiach

1.	budovanie zdravotníckeho tímu v rámci organizácie, oddelenia	2
2.	spracovanie strategického plánu organizácie	1
3.	spracovanie operačného plánu	5
4.	vedenie rokovaní	10
5.	spracovanie správy, prezentácia vrátane záverečnej správy	3
6.	spracovanie a porovnanie nákladov zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení na jednotlivých oddeleniach	6
7.	spracovanie hodnotenia pracovného výkonu zamestnanca	10
8.	spravovanie prípadovej štúdie s poukázaním na chyby v komunikácii medzi všeobecnou nemocnicou a špecializovaným pracoviskom	1
9.	zhodnotenie indikátorov výkonu v zdravotnej starostlivosti	5
10.	systémová analýza zložiek štruktúry zdravotníckych zariadení	1

B. Praktické skúsenosti

1. identifikovanie administratívnych procesov – kompetencie, integrácia klinických, operačných, administratívnych a podporných služieb,
2. charakterizovanie a identifikovanie možných problémových oblastí, skupiny pacientov, ktoré sú náchylné na problémy, vysoko nákladové,
3. špecifikovanie bežných položiek zdravotníckych zariadení – koordinácia starostlivosti medzi jednotlivými zariadeniami a lekármi, úplnosť a presnosť zdravotníckych záznamov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

A. Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej časti a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium pozostáva z modulov rozložených do jednotlivých kurzov a konzultačných hodín a ukončí sa špecializačnou skúškou, súčasťou ktorej je obhajoba projektu zameraného na určitý problém, ktorý môže mať rôzne podoby v závislosti od manažérskych skúseností účastníka.

B. Praktická časť programu je organizovaná formou vypracovania individuálneho projektu, ktorého základom je identifikovanie manažérskeho problému účastníkom programu a jeho riešenie prostredníctvom projektu. V závislosti na skúsenostiach a postavení účastníka ako manažéra môže mať individuálny projekt dve formy:

1. účastníci, ktorí budú v manažérskych pozíciách vo svojich organizáciách si vyberú problém týkajúci sa ich vlastnej organizácie,
2. účastníci projektu s menšími manažérskymi skúsenosťami, alebo v nižších manažérskych pozíciách nebudú svoj individuálny projekt realizovať vo svojich vlastných organizáciách. Účastníci si vyberú iného manažéra (tzv. mentora) v inej organizácii a spoločne identifikujú vhodný manažérsky problém, ktorého riešenie vypracuje účastník v rámci svojho individuálneho projektu.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh.

riadiaca prax v zdravotníckom zariadení na poskytovanie zdravotnej starostlivosti alebo na úrade verejného zdravotníctva.	12 mesiacov
---	-------------

**ČASOVO - TEMATICKÝ PLÁN
VZDELÁVACÍCH AKTIVÍT
v špecializačnom odbore
Zdravotnícky manažment a financovanie**

UPJŠ Lekárska fakulta

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Zdravotnícky manažment a financovanie je špecializačný odbor, ktorý je zameraný na riadenie v oblasti poskytovania a financovania zdravotnej starostlivosti v rôznych typoch zdravotníckych organizácií a vo vybraných organizačných zložkách Ministerstva obrany SR alebo na úradoch verejného zdravotníctva.
2. Špecializačné štúdium trvá jeden rok.
3. Špecializačný študijný program je určený pre zdravotnícke povolania lekár, zubný lekár a sestra.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností na výkon špecializovaných pracovných činností

Teoretická časť:

Absolvovanie 2 modulov teoretickej prípravy, ukončené testom teoretických znalostí

Modul 1 – teoretický modul v prvom pol roku po zaradení do špecializačného štúdia

Modul 2 – teoretický modul v druhom pol roku pred špecializačnou skúškou

Praktická časť:

1. absolvovanie povinnej riadiacej praxe na materskom pracovisku
2. realizácia povinných výkonov v praktických zručnostiach
3. absolvovanie konzultácií s lektorom pre praktickú časť
4. vypracovanie individuálneho projektu

MODUL TEORETICKEJ PRÍPRAVY 1. ČASŤ

Úvodný kurz v prvom polroku štúdia

Rozsah: 40 hodín, 36 hodín teoretickej výučby, 4 hodiny seminárov

Miesto: UPJŠ LF – posluchárne + seminárne miestnosti

Zodpovední: – členovia lektorského zboru

Ukončenie: Test

Podmienky prihlásenia sa na kurz – Modul 1:

1. Zaradenie do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore
2. Realizácia povinnej zdravotníckej manažérskej praxe – plnenie výkonov praktických zručností podľa študijného programu

Program

Deň 1

Zdravotníctvo, zdravotnícke systémy

Zodpovední: (Jenčo, Luczy, Sabol, Šimkovič, Tkáč, Urbančíková)

Úvod do problematiky, program špecializačného štúdia, štruktúra teoretickej a praktickej časti výučby. Podmienky pre absolvovanie kurzu a špecializačného štúdia. **1 hodina**

Zdravotnícke systémy. Základné pojmy. Zdravotnícke systémy v krajinách EÚ. **2 hodiny**

Politická a ekonomická dimenzia problematiky zdravotníctva. Vplyv politickej a ekonomickej situácie na financovanie a typy zdravotníckych systémov. **3 hodiny**

Zdravotnícke reformy. **2 hodiny**

Deň 2

Základy právnych a etických aspektov v zdravotníctve

Zodpovední: (Urbančíková, Humeník, Šimkovič, Urdzík, Luczy, Macejová)

Základy zdravotníckej etiky. Etické otázky v riadení zdravotníctva. **2 hodiny**

Základy zdravotníckeho práva – súčasné legislatívne normy v zdravotníctve. Právne predpisy vzťahujúce sa na riadenie v poskytovaní zdravotnej starostlivosti. **2 hodiny**

Právne aspekty zdravotníckej starostlivosti. Právna zodpovednosť v zdravotníctve. **2 hodiny**

Systém financovania zdravotníctva. Cenové opatrenia MZ SR. Úvod do DRG. **2 hodiny**

Deň 3

Základy manažmentu

Zodpovední: (Fürstenzellerová, Semrádová, Krúpová, Luczy, Tkáč, Urbančíková)

Teória manažmentu, základné pojmy. **3 hodiny**

Zdravotnícke zariadenie ako podnik. Základy teórie riadenia podniku. **2 hodiny**

Manažérske funkcie a roly. **1 hodina**

Základy finančného manažmentu – systém financovania zdravotníctva. **2 hodiny**

Deň 4

Riadenie ľudských zdrojov

Zodpovední: (Bosáková, Jenčo, Sabol, Legáth, Luczy, Popíková, Semrádová, Urbančíková)

Ľudské zdroje v zdravotníctve. Zamestnanci v zdravotníctve. Plánovanie, organizácia a výber zamestnancov. Pracovná zdravotná služba. **1 hodina**

Riadenie ľudských zdrojov v zdravotníctve. **2 hodiny**

Manažment zmeny a transformačné vedenie. Krízový manažment v zdravotníctve. **2 hodiny**

Manažment času v zdravotníctve. Manažment času zdravotníckeho riadiaceho pracovníka.

1 hodina

Seminár: Poznanie a hodnotenie zdravotníckych pracovníkov, „time management“ **2 hodiny**

Deň 5

Strategický manažment

Zodpovední: (Bosáková, Jenčo, Fürstenzellerová, Kubák, Krúpová, Luczy, Sabol, Semrádová, Tkáč)

Systémová analýza zdravotníctva. **2 hodiny**

Strategický manažment – zosúladenie tvorby pracovných tímov (ľudských zdrojov). **2 hodiny**

Motivácia, meranie, odmena a hodnotenie pracovného výkonu zamestnanca. **2 hodiny**

Seminár 1: Budovanie pracovného tímu, tímová práca. **1 hodina**

Seminár 2: Prípadové štúdia odmeňovania zamestnanca. **1 hodina**

MODUL TEORETICKEJ PRÍPRAVY 2. ČASŤ Záverečný kurz pred špecializačnou skúškou

Rozsah: 40 hodín, 30 hodín teoretickej výučby, 10 hodín seminárov

Miesto: UPJŠ LF– posluchárne + seminárne miestnosti

Zodpovední: – členovia lektorského zboru

Ukončenie: Test

Podmienky prihlásenia sa na kurz – Modul 2:

1. Zaradenie do špecializačného štúdia v odbore
2. Realizácia povinnej zdravotníckej manažérskej praxe – splnenie výkonov praktických zručností podľa študijného programu
3. Absolvovanie Modulu teoretickej prípravy 1.časť

Program

Deň 1

Zdravotníctvo ako trhový segment. Sektory ovplyvňujúce zdravotníctvo a jeho systémové správanie

Zodpovední: (Babinská, Bosáková, Jarčuška, Jenčo, Fürstenzellerová, Kubák, Luczy, Popíková, Tkáč, Urbančíková)

Úvod. Test teoretických znalostí z tém Modulu teoretickej prípravy 1. **1 hodina**

Zdravotníctvo ako trhový segment. **1 hodina**

Sektor poskytovateľov zdravotnej starostlivosti – typy a úlohy poskytovateľov. **1hodina**

Sektor verejného zdravotníctva – súčasný stav a budúcnosť verejného zdravotníctva, transformácia verejného zdravotníctva, ESO. Úloha Európskeho centra pre kontrolu chorôb – ECDC. **1 hodina**

Sektor sociálnej starostlivosti – prepojenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti. **1 hodina**

Horizontálne a prierezové sektory a ich vplyv na zdravotníctvo. Vplyv hospodárskeho sektoru, sektoru životného prostredia, sektoru bezpečnosti a obrany. Manažment zdravotníctva v stave ohrozenia štátu. **1 hodina**

Seminár: Zostavenie podnikateľského plánu, finančná analýza a zhodnotenie investície. **2 hodiny**

Deň 2

Zdravotné poistenie. Dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Zodpovední: (Jenčo, Luczy, Macejová, Krúpová, Šimkovič, Urbančíková, Urdzík, Popíková)

Systémy financovania zdravotníctva. Typy zdravotného poistenia. Fungovanie unitárneho a neunitárneho systému zdravotného poistenia. **1 hodina**

Zdravotné poistenie ako systém manažmentu zdravotníctva. **2 hodiny**

Kontrola poskytovania zdravotnej starostlivosti, dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. **1 hodina**

Kvalita ako manažérska kategória. Kvalita v zdravotníckych zariadeniach- dimenzie, zložky, ukazovatele kvality. Riadenie kvality a výkonov v zdravotníctve. **1 hodina**

Nástroje na zvyšovanie kvality v zdravotníckych zariadeniach. **1 hodina**

Seminár. Základy manažérskych zručností, rokovanie, vedenie operatívnej porady a schôdze **2 hodiny**

Deň 3

Rozpočtovanie zdravotníckych zariadení

Zodpovední: (Fürstenzellerová, Krúpová, Kubák, Semrádová, Tkáč)

Rozpočtovanie zdravotníckych zariadení- celkový rozpočet, sledovanie objemov a množstva.

1 hodina

Finančný manažment zdravotníckych zariadení – finančné výkazy zdravotníckych zariadení, zisky a straty zdravotníckych zariadení, analýza peňažných tokov zdravotníckych zariadení – „cash flow“. Analýza finančných výkazov spoločností, neziskových organizácií a zdravotníckych zariadení. **3 hodiny**

Riadenie nákladov a výnosov v zdravotníckych zariadeniach. Náklady, klasifikácia nákladov, alokácia nákladov. Nákladové strediská a ich výnosy. Sledovanie spotreby zdrojov metódou ABC. Faktory zmeny nákladov. **2 hodiny**

Seminár: Nákladové stredisko a jeho manažment. Účastníci budú zaradení do skupín podľa typu a miesta vykonávania manažérskej funkcie. **2 hodiny**

Deň 4

Manažment činností v zdravotníctve

Zodpovední: (Babinská, Bosáková, Jenčo, Kubák, Luczy, Firment, Fürstenzellerová, Urbančíková)

Nákup a hodnotenie zdravotníckych postupov a využitia technológií. **2 hodiny**

Kvantitatívne metódy a techniky využívané v zdravotníckom manažmente. **2 hodiny**

Zdravotnícky výskum a jeho manažment. Financovanie a riadenie zdravotníckeho výskumu.

Projekty a granty. **1 hodina**

Vzdelávanie v zdravotníctve, jeho manažment a financovanie. **1 hodina**

Seminár: Riešenie konfliktov, koučing. **2 hodiny**

Deň 5

Manažment poskytovania zdravotnej starostlivosti v súčasnom prostredí

Zodpovední: (Babinská, Humeník, Jarčuška, Macejová, Luczy, Popíková, Šimkovič, Urbančíková)

Program bezpečnosti pacienta, nežiaduce účinky pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, nozokomiálne infekcie. Kúpeľná liečba a jej organizácia. **2 hodiny**

Lieková politika, zákon o lieku. Zdravotnícke pomôcky. Klinické skúšanie liekov a zdravotníckych pomôcok. **1 hodina**

Aplikácia smerníc EÚ v poskytovaní zdravotnej starostlivosti. **1 hodina**

Informatizácia v zdravotníctve, zdravotnícke informačné systémy. **1 hodina**

DRG. **1 hodina**

Seminár: Konzultácia záverečných projektov **2 hodiny**

MODUL - PRAKTICKÁ ČASŤ – spracovanie projektu

Rozsah: Minimálne 40 hodín (podľa potreby a manažérskych zručností účastníka)

Zodpovední: Lektori pre praktickú časť

Ukončenie: Vypracovanie individuálneho projektu. Prezentácia individuálneho projektu zameraného na určitý problém, ktorý môže mať rôzne podoby v závislosti od manažérskych skúseností účastníka.

Rozsah praktických zručností a skúseností

Praktická časť výučby je kontinuálna v trvaní 12 mesiacov, počas ktorého vykonávajú účastníci špecializačného štúdia výkon manažérskych zručností na pracovisku v zdravotníckom zariadení uchádzača pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Počas 12 mesiacov účastníci štúdia priebežne vykonávajú nasledujúce úkony praktickej časti výučby, ktoré sú nevyhnutnými manažérskymi zručnosťami a skúsenosťami.

Minimálny počet výkonov v praktických zručnostiach

1.	budovanie zdravotníckeho tímu v rámci organizácie, oddelenia	2
2.	spracovanie strategického plánu organizácie	1
3.	spracovanie operačného plánu	5
4.	vedenie rokovaní	10
5.	spracovanie správy, prezentácia vrátane záverečnej správy	3
6.	spracovanie a porovnanie nákladov zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení na jednotlivých oddeleniach	6
7.	spracovanie hodnotenia pracovného výkonu zamestnanca	10
8.	spracovanie prípadovej štúdie s poukázaním na chyby v komunikácii medzi všeobecnou nemocnicou a špecializovaným pracoviskom	1
9.	zhodnotenie indikátorov výkonu v zdravotnej starostlivosti	5
10.	systemová analýza zložiek štruktúry zdravotníckych zariadení	1

B. Praktické skúsenosti uchádzača sú zamerané na:

1. identifikovanie administratívnych a finančných procesov v zdravotníctve – kompetencie, integrácia klinických, operačných, administratívnych a podporných služieb,
2. charakterizovanie a identifikovanie možných problémových oblastí v zdravotníctve, predovšetkým interpersonálne problémy, problémy pri manažmente zdravotnej starostlivosti, skupiny pacientov, ktoré sú náchylné na problémy, vysoko nákladové finančné problémy,
3. spoznanie mechanizmu legislatívy zdravotníckeho zariadenia, ovládanie základných administratívnych úkonov potrebných k vedeniu zdravotnej, finančnej a operatívnej dokumentácie, schopnosť komunikovať s odborníkmi v oblasti riadenia ľudských zdrojov, finančného manažmentu a platiteľmi poskytovaním zdravotnej starostlivosti, zdravotníckeho práva a kontroly zdravotnej činnosti,
4. špecifikovanie bežných položiek zdravotníckych zariadení - koordinácia starostlivosti medzi jednotlivými zariadeniami a lekármi, úplnosť a presnosť zdravotníckych záznamov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

- A. Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium pozostáva z modulov, rozložených do jednotlivých kurzov a konzultačných hodín a ukončí sa špecializačnou skúškou, súčasťou ktorej je obhajoba projektu zameraného na určitý problém, ktorý môže mať rôzne podoby v závislosti od manažérskych skúseností účastníka.
- B. Praktická časť programu je organizovaná formou vypracovania individuálneho projektu, ktorého základom je identifikovanie manažérského problému účastníkom programu a jeho riešenie prostredníctvom projektu. V závislosti na skúsenostiach a postavení účastníka ako manažéra môže mať individuálny projekt dve formy:
1. účastníci, ktorí budú v manažérskych pozíciách vo svojich organizáciách si vyberú problém týkajúci sa ich vlastnej organizácie,
  2. účastníci projektu s menšími manažérskymi skúsenosťami alebo v nižších manažérskych pozíciách nebudú svoj individuálny projekt realizovať vo svojich vlastných organizáciách. Účastníci si vyberú iného manažéra (tzv. mentora) v inej organizácii a spoločne identifikujú vhodný manažérsky problém, ktorého riešenie vypracuje účastník v rámci svojho individuálneho projektu.

Za realizáciu praktickej výučby sú zodpovední lektori pre praktickú časť výučby. Lektor praktickej výučby organizuje, usmerňuje a kontroluje výkon manažérskych návykov, zručností a schopností účastníkov štúdia. Je v kontakte s priamym nadriadeným účastníka štúdia na pracovisku, na ktorom vykonáva výkon manažérskych praktických zručností. Lektor praktickej výučby vedie účastníka štúdia pri príprave individuálneho projektu praktickej časti štúdia.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh.

riadiaca prax v zdravotníckom zariadení na poskytovanie zdravotnej starostlivosti alebo na úrade verejného zdravotníctva	12 mesiacov
--	-------------